Către Președinția Consiliului de Miniștri

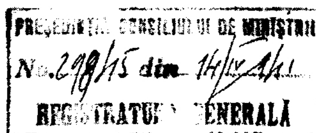
92

91

136

Societatea Culturală
" T·I M O C "
a Românilor din Valea
Timocului și dreapta
Dunării
Str.Vaselor,44

Nr.50
14 Aprilie 1941

M E M O R I U - 448 ... 18.IV.941

ROMANII DIN JUGOSLAVIA

Urgent

Clipele istorice pentru o națiune oprimată se ivesc rar. Românii din Valea Timocului Jugoslav (Craina sau dintre Morava și Timoc) de la 1830 așteaptă mereu să-și vadă inde - pendența. Pe lângă ei a trecut dreptatea, dar nu pentru ei.

I. Astăzi, Românii din Valea Timocului, cer independența și imediata alipire la Regatul Româniel.

Temeiurile voinței lor sunt:

1/ Intre Timoc și Morava, majoritatea populației o formează elementul românesc. In partea care gravitează spre râul Timoc, românii întrunesc majoritate absolută.

Celebrul profesor Gustav Weigand dela Universitatea din Leipzig iată ce spune relativ la această populație din Craina: "Populația din Craina -colțul cel mai muntos nordestic al Serbiei- este română. Această regiune nu numai că deocamdată este la adăpost de orice slavizare, dar chiar se constată o întărire considerabilă a elementului românesc". (Globus, 77, 267-268).

Profesorul bulgar St.Romansky, în cartea sa "Românii dintre Timoc și Morava" (Sofia 1926) scrie referitor la Craina că "Elementul româneesc alcătuește aproape trei pătrimi din toată populația" și că"Cele trei plăși nord-vestice Dolnimilanovaț, Cladova și Bârza Palanca sunt aproape exclusiv românești. In cea dintâi nu este nici un sat curat sârbesc, în cea de a doua numai unul -Petrova sau Cralevaț- populat acum vre'o 60 ani de muntenegreni din neamurile Tutco, Mircovici și Pacovici, asemenea și în a III-a numai un sat Stiubic (1963 l.).

./.

2/ Regiunea dintre Morava şi Timoc, face corp strein de teritoriul ocupat de populaţia sârbă. Francezul Gaston Gravier în teza sa de doctorat ţinută la Belgrad scria că hotarul Serbiei este la Morava şi nu la Timoc. In această privinţă G.Vâlsan încartea sa "Românii din Serbia", scrie:

Valea Moravei e dominată de un "paravan muntos", "adevărată zonă de hotar dintre cele mai clar marcate de natură", se exprimă Gaston Gravier în "Les frontières historiques de la Serbie". Faptul -comentează G.Vâlsan- a avut urmări istorice hotărâte. In toate timpurile, afară de rare excepţii, din vremea romană până în sec.XIX, hotarul Serbiei a rămas pe această râpă "cu o fixitate remarcabilă" (p.13). Cum au ajuns totuşi sârbi în stăpânirea Crainei? Ce argumente au adus? Iată-le anume. "Şi fiindcă la întemeirea Statului modern sârbesc, la 1833, Miloş nu găsea nici un argument, nici istoric, nici geografic, nici etnic, ca să obţină Craina, a apăsat, cu toată greutatea, asupra argumentului politic: anume Serbia are nevoie de legătura cu România vecină şi prin ea cu Rusia. Nevoia pe care o aveau Sârbii de prietenia României a adus anexarea la Serbia a celui mai compact grup de români rămas în afară de regatul somânesc actual".

Deci pentru România ocuparea acestei regiuni româneşti nu poate prezenta mai mare dificultate de teren, întrucât trecerea Dunării se poate asigura cu pontoane pentru traficul zilnic, până la construirea unui pod.

3/ Regiunea dintre Morava şi Timoc este extrem de bogată. La Bor se află vestitele mine de aramă, care au constituit comoara Serbiei oprimatoare. Nenumărate alte mine, ca să nu mai vorbim de păduri seculare sau văi mănoase de cultivat, sunt în stăpânirea românilor de acolo. Anexarea regiunei ar aduce venituri enorme Statului Român, şi nu cheltueli.

4/ Regiunea, având o configuraţie etnică nesârbă, a atrs prin bogăţia ei pe bulgari. In tot cursul istoriei moderne Bulgarii au cerut anexarea regiunei, contestându-le sârbilor dreptul de a o stăpâni. Pe trupul românesc s'au dus târgueli de două state nelatine, fără gând că populaţia ce stăpâneşte terenul să fie lăsată să-şi ducă viaţa culturală liberă.

5/ Elementul românesc, faţă de masa slavă care ne înconjoară este pre puţin numeros. Din acest motiv trebuie să anexăm

./.

fără discuţie, la prilejul potrivit, toate teritoriile etnice româneşti, dincolo de actualele frontiere.

6/ Izolaţi de Sârbi, Românii îşi păstrează limba şi obiceiurile într'o formă arhaică faţă de cei din Românie.

7/ Ocuparea regiunii n'ar putea atrage obiecţia niciunei puteri streine, fiindcă însăşi Sârbii, prin studiile, recensămintele şi hărţile lor, au arătat, ca şi străinii, că regiunea este românească din punct de vedere etnic. Datele le-am arătat în memoriul ce însoţeşte raportul nostru Nr.45.

8/ Orice tendinţă de viaţă culturală liberă românească şi-a atras reprimarea aspră. Românii care nutreau idei româneşti au fost expulzaţi. Revolta românilor este fără margini.

II. Aceeaşi independenţă şi alipire o cer şi Românii din Banatul Jugoslav.

Temeiurile acestei cereri sunt:

1/ Ei sunt aşezaţi imediat în continuarea frontierei convenţionale cu Jugoslavia în masă compactă.

2/ Această regiune a fost atribuită Jugoslaviei, pentru a creia un spaţiu de apărare al Belgradului.

3/ Despărţirea lor de Banatul românesc este nedreaptă şi a creiat în sufletele lor o revoltă a cărei intensitate s'a menţinut tot timpul.

4/ Orice întârziere ar da posibilitate armatelor maghiare să pătrundă în Banatul Jugoslav, trecând Tisa.

In virtutea dreptului de autodeterminare, românii dintre Timoc şi Morava (Valea Timocului sau Craina) şi Românii din Banatul Jugoslav uniţi în acelaşi gând şi suflet cer Conducătorului Statului Român, Generalul ION ANTONESCU, alipirea la trupul României iubite, pe care o vor cinsti prin muncă şi virtute ostăşească.-

Societatea Culturală
" T I M O C "
a Românilor din Valea
Timocului şi dreapta
Dunării

Secretar General,

ANIC, fond PCM, dosar 335/1941, f. 91-93.